

# Danskerne elsker deres brændeovne

Danskerne elsker deres brændeovne – primært fordi det er hyggeligt, men også for at spare penge. Et flertal vil i princippet gerne gøre en indsats for miljøet, men ved ikke altid, hvad det indebærer. Og så er der et mindretal, der groft sagt fyrer, som det passer dem og lader hånt om miljøet.

Glem alt om miljøhensyn og klimakampagner. Dét, der tæller for danskerne, når de vælger en brændeovn frem for andre varmekilder er først og fremmest hygge og økonomi. For andre gælder det om at få en mere behagelig form for varme eller slet og ret at få varme nok. Kun fem procent siger, at de har en brændeovn af hensyn til CO<sub>2</sub>-balancen.

Det viser resultaterne af en ny undersøgelse, som seniorforsker Lars Kjerulf Petersen fra Danmarks Miljøundersøgelser ved Aarhus Universitet har stået i spidsen for. På basis af undersøgelsen har forskerne opdelt brændeovnsbrugere i fire typer, opregnet med de hyppigste først:

## 1. De æstetisk-sanselige:

- Kropsligt velvære
- Idealer om det gode hjem
- Oprindelig varmekilde

## 2. Pragmatikerne:

- Økonomi
- Bedste tilgængelige varmekilde

## 3. Dem der selv vil bestemme:

- Uafhængighed af anden varmesforsyning
- Indrette sig efter egne præferencer

## 4. Miljøidealisterne:

- CO<sub>2</sub>-balance.

Langt hovedparten befinder sig i den første gruppe mens den sidste gruppe som nævnt kun omfatter 5 procent (se figur 1).

Ifølge undersøgelsen har flere berettet om, at de måske nok har skelet til økonomien, men at det i sidste ende var på grund af hyggen, at de valg-



foto: torben skott/biopress

*Det er først og fremmest hyggen og en lavere varmeregning, der får folk til at vælge en brændeovn. Kun fem procent køber en brændeovn af hensyn til klimaet.*

te en brændeovn eller som én af de interviewede udtrykker det:

*”Det er det hyggeligste stykke brugskunst, der nogensinde er lavet – det er bedre end kassen (fjernsynet).”*

En anden af de interviewede går et skridt videre og sammenligner brændeovnen med terapi:

*”Mest af alt er det nok terapi. Det at få lov til at sidde og kigge ind i flammerne. Det er afstressning, og det virker. For mig har det aldrig handlet om en billig energikilde.”*

## Hver tredje nabo er generet

Forskerne har også spurgt danskerne, i hvilken grad de føler sig generet af røg og/eller lugt fra brændeovne. Knap halvdelen af såvel brugere som ikke-brugere, føler sig i en eller anden grad – fra lidt til voldsomt – generet af brænderøg. Når det kommer til at være mere end blot lidt generet, skilles synspunkterne dog i to grupper. Kun seks procent af brugerne føler sig ”generet”, ”meget generet” eller ”voldsomt generet”, mens den tilsvarende andel hos deres naboer uden brændefyring er 33 procent.

Mens knap halvdelen af de interviewede i en eller anden grad føler sig generet af røg fra brændeovne, så mener hele 62 procent, at der skal gøres

noget ved luftforurening fra brændefyring. Det er dog især de mere uforpligtende tiltag som oplysningskampagner, der vinder tilslutning, hvorimod tiltag, der pålægger forbrugerne en ekstra omkostning, ikke har den store opbakning. Kun 30 procent er således villige til at betale for omkostningerne ved at reducere forureningen fra brændefyring, og langt de fleste husstande vil højst betale 800 kroner om året.

## Det er de andre der sviner

Hovedparten af de interviewede angiver, at de fyrer med rent og tørt træ, men 21 procent angiver, at ”det hænder”, at de fyrer med andet træ som paller, nedrivningstømmer, møbler og lignende. Samtidig er det typisk, at næsten alle kan fortælle historier om andre, der fyrer med alt muligt skidt. Forskerne citerer en af de interviewede, der fortæller følgende om sin nabo:

*”Jeg arbejdede på et tidspunkt for én, som fyrede med bildæk. Han skar bildækkene i stykker, og så fyrede han med dem. Han havde nær slået nabo-en ihjel – han havde nemlig dårlige lunger.”*

Tidligere undersøgelser fra Danmarks Miljøundersøgelser har vist, at nogle få brændeovns ejere er ansvarlig

## Rabat på viden

**Rådet for Teknologi og Innovation (RTI) tilbyder nu små og mellemstore virksomheder rabatkuponer til køb af viden eller forskning.**

– Det nye tilbud til små og mellemstore virksomheder er effektivt og ubureaukratisk. Rabatten gives straks, og det kan forhåbentlig give mange små og mellemstore virksomheder mod på at indlede et nærmere samarbejde med videninstitutionerne, siger videnskabsminister Helge Sander.

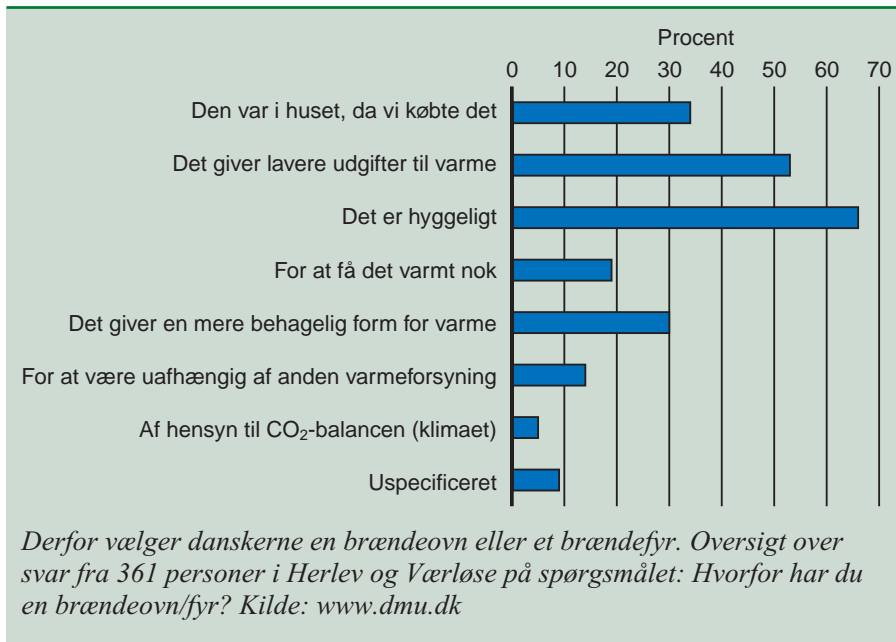
– Mange små virksomheder har ikke erfaringer med at bruge de ressourcer, som findes i videninstitutionerne, og oplever det derfor som en stor udfordring. Disse virksomheder kan have gavn af et kærligt skub, når de overvejer at forlade kendte og trygge metoder. Dette skub får de nu, siger Lars Mikkellaard-Jensen, formand for Rådet for Teknologi og Innovation.

Der tilbydes to slags rabatter skræddersyet til to typer virksomheder: Videnkuponer, der er målrettet små og mellemstore virksomheder, som har få eller ingen forsknings- og udviklingsaktiviteter, samt Forskningskuponer, der mere henvender sig til virksomheder med et forskningspotentiale. Begge typer kuponer giver virksomhederne rabat på udgiften til at indgå i et kvalificeret samarbejde med en videninstitution.

Rådet for Teknologi og Innovation har afsat 40 millioner kroner til videnkuponer og 30 millioner kroner til forskningskuponer i 2008 og 2009. En videnkupon kan have en værdi på op til 100.000 kroner, mens forskningskuponen har en værdi på op til 1,5 millioner kroner.

Forsknings- og Innovationsstyrelsen udsteder kuponer efter princippet ”først til mølle”. Ansøgerne skal leve op til enkle ansøgningskriterier, der fås ved henvendelse til styrelsen.

Kilde: [www.fi.dk](http://www.fi.dk)



for en meget stor del af luftforureningen. Faktisk kan forureningen fra en brændeovn variere med en faktor 100 eller mere fra den reneste til den sorteste røg. Det gælder derfor om at få alle med, men ifølge forskerne vil før omtalte brændeovnssejere ikke være modtagelig over for kampagner og gode råd. Her gælder kun et forbud, hvilket kommunerne rent faktisk har hjemmel til at udstede, for eksempel ved at forbyde visse typer brændsel,

som paller, mælkekartoner og lignende.

Undersøgelsen ”Brændefyring i hjemmet – praksis, holdninger og regulering” indgår i et integreret forskningsprojekt, Wooduse, om miljø- og sundhedseffekter og samfundsmæssige aspekter af brændefyring til boligopvarmning. Projektet er støttet af Det strategiske Forskningsråd. TS

Kilde: [www.dmu.dk](http://www.dmu.dk)

## Udvikling af bedre brændeovne

**Miljøministeriet giver med en ny tilskudsordning en saltvandsindsprøjtning til arbejdet med at udvikle teknologier, der kan løse problemet med luftforurening fra brændeovne og brændekedler.**

Sidst i juni annoncerede Miljøstyrelsen, at der nu bliver afsat mere end syv millioner kroner til udvikling, afprøvning og demonstration af teknologier, der kan medvirke til at nedbringe forureningen fra brændefyring i private hjem.

– Brændeovne er vedvarende, CO<sub>2</sub>-neutral energi. Der er bare det problem, at de samtidig forurener luften – ikke mindst, hvis man fyrer forkert. Det skal vi have gjort noget ved, så vi med god samvittighed kan nyde brændeovnenes fordele. Derfor har vi behov for at udvikle og afprøve nye

teknologier på området, siger miljøminister Troels Lund Poulsen (V).

Som et led i ordningen er der øremærket op til 800.000 kr. til oprettelse af et innovationspartnerskab for miljøvenlig brændefyring, der skal styrke samarbejdet mellem branchen, videninstitutionerne og myndighederne.

Eksempler på projekter, som kan få støtte, er udvikling af intelligente brændeovne, der selv kan styre lufttilførslen, så ovnen brænder rent, og systemer der advarer brugeren, hvis vedkommende fyrer forkert. Derudover har Miljøstyrelsen igangsat et større demonstrationsprojekt, hvor filtre og lignende teknologier til eftermontering på eksisterende brændeovne og -kedler skal afprøves i praksis i løbet af den kommende vinter. TS